

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นความพยายามทำความเข้าใจกระบวนการกลายเป็นคนชายขอบ และกระบวนการตอบโต้ ค่อรองค่อภาวะชายขอบของชุมชนคาระอั้งพลัดถิ่นแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำแนวคิดเรื่อง ความเป็นชายขอบมาใช้เป็นกรอบในการทำความเข้าใจสถานะการถูกกีดกันที่ชุมชนคาระอั้งพลัดถิ่นเผชิญในความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างกลุ่มอำนาจต่าง ๆ และนำแนวคิดเรื่องการสร้างพื้นที่ทางสังคมมาใช้ในการทำความเข้าใจกระบวนการตอบโต้ ค่อรองค่อภาวะชายขอบที่ชาวคาระอั้งเผชิญ

การศึกษานี้พบว่า ความเป็นชายขอบของชาวคาระอั้งถูกสร้างขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เหลื่อมล้ำระหว่างชาวคาระอั้งกับกลุ่มอำนาจที่หลากหลายซึ่งประกอบด้วยรัฐ กลุ่มชาติพันธุ์อื่น และระบบทุน ซึ่งได้สร้างภาวะชายขอบต่อชาวคาระอั้งผ่านกระบวนการสร้างความเป็นอื่นต่อชาวคาระอั้ง โดยการนิยามอัตลักษณ์ ความเป็นคาระอั้งที่ตายตัวในฐานะ “ชาวเขาต่างด้าว” “ไม่ใช่คนไทย” “คนงมงาย” “หมู่บ้านชาวเขาค่อยพัฒนา” โดยกระบวนการสร้างความเป็นอื่นต่อชาวคาระอั้งนี้เป็นกระบวนการที่มีความลักลั่นในตัวเอง กล่าวคือ ในด้านหนึ่งชาวคาระอั้งถูกกีดกันออกจากการมีส่วนร่วมในพื้นที่ของกลุ่มอำนาจผ่านการสร้างความเป็นอื่นต่อชาวคาระอั้ง แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มอำนาจเหล่านี้ก็ผนวกชุมชนคาระอั้งเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนผ่านการผลิตเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยวซึ่งแสวงหาประโยชน์จากความเป็นอื่นของชาวคาระอั้ง

การศึกษานี้พบว่า การเผชิญกับภาวะชายขอบของชาวคาระอั้งเกิดขึ้นภายใต้ภาวะของการถูกทำให้เป็นผู้ค้อยอำนาจในลำดับชั้นของความสัมพันธ์เชิงอำนาจในพื้นที่ ภาวะค้อยอำนาจนี้เกิดขึ้นในบริบทของการเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาหลังกลุ่มชาติพันธุ์อื่น การเป็นคนพลัดถิ่นที่ไร้ความเชื่อมโยงทางสังคม เศรษฐกิจกับกลุ่มอำนาจอื่นทำให้ถูกจัดวางไว้ในพื้นที่ของความเป็นอื่นมากกว่าคนชายขอบอื่นและตกอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ต่ำสุดของปิรามิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจในพื้นที่ ชาวคาระอั้งพลัดถิ่นจึงอยู่ในฐานะ “คนชายขอบของชายขอบ” ซึ่งถูกทำให้กลายเป็นผู้ไร้พื้นที่ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ภายใต้สถานการณ์ของการถูกทำให้ไร้พื้นที่ ชาวคาระอั้งก็ไม่ได้จ้านค่อภาวะดังกล่าวอย่างเฉื่อยชา แต่ได้ทำการค่อรองเพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมของตน แต่สถานภาพที่ประปรายทำให้กระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของชาวคาระอั้งไม่ได้ปรากฏผ่านการต่อต้าน การเผชิญหน้ากับอำนาจโดยตรง แต่พื้นที่ทางสังคมถูกสร้างขึ้นผ่านการนำเสนออัตลักษณ์ของชาวคาระอั้งต่อกลุ่มอำนาจต่าง ๆ เป็นการปฏิเสธอัตลักษณ์ที่ถูกนิยามอย่างตายตัวจากกลุ่มอำนาจที่แวดล้อม อัตลักษณ์ของชาวคาระอั้งได้ถูกผลิตซ้ำ สร้างใหม่อย่างเลื่อนไหลเปลี่ยนแปลงตามความสัมพันธ์ระหว่างชาวคาระอั้งกับกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ซึ่งต่างช่วงชิงการนิยามอัตลักษณ์ต่อชาวคาระอั้ง และแม้แต่ในกลุ่มชาวคาระอั้งเองก็มีการนิยามอัตลักษณ์อย่างหลากหลายเป็นพลวัตภายใต้เงื่อนไขทางสังคมที่คนแต่ละกลุ่มเผชิญ ความเลื่อนไหลของอัตลักษณ์ทำให้ชาวคาระอั้งสามารถดำรงอยู่ได้ในภาวะชายขอบที่ตนเองเผชิญ พื้นที่ทางสังคมและอัตลักษณ์ของชาวคาระอั้งจึงไม่ได้มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวที่หยุดนิ่ง แต่มีความซับซ้อน หลากหลายและเป็นพลวัต ซึ่งสามารถถูกค่อรอง ช่วงชิงและปรับเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขของความสัมพันธ์ที่หลากหลาย

This thesis is an attempt to understand the processes of marginalization and negotiation of a displaced Dara-ang community in Chiang Dao district, Chiang Mai province. The study applies firstly a concept of marginality to examine the condition of exclusion in a context of power relations between Dara- ang people and other agents. Secondly, a concept of place- making is used as conceptual framework to understand the process of negotiation amidst marginalized situations Dara- ang people have encountered.

The study finds that the marginalization of Dara- ang people has been constructed under a wide gap of power relation between the Dara- ang and other social groups, comprising of the state, other ethnic groups and the capitalist system. Within this context, the Dara- ang are constructed as “the Other”, their identities being defined as “ hill tribe people who destroy forest”, “ alien hill tribes”, “ none Thai”, “ foolish people,” and “undeveloped hill tribe village”. However such marginalized construction process has contradiction within itself, i.e. Dara- ang people are excluded from participating in social space. Meanwhile, they are included into the capitalist system through cash crop production and tourism, which seek for benefit from “the Otherness” of Dara-ang people.

The study also reveals that the Dara- ang people have become marginalized and powerless within the hierarchy of power relation. The powerless stems firstly since the Dara- ang are late comers to the area; they are displaced people with no socio-economic ties with other social groups. Therefore, they have been placed in the space of “Otherness” farther than other marginalized groups. In addition, they are pushed to be at the lowest position on the hierarchy of power relation. In other words, the displaced Dara- ang people find themselves in the position of “marginal of all marginal people” who lack all kinds of space; economic, social and cultural.

However, the Dara- ang themselves never passively surrender to the conditions. The fragile and unstable status has not allowed Dara- ang people to construct their social space in a manner of strong resistance to the power agents, but the social spaces are constructed through rejection to fixed identities defined by various power groups and the attempt to define their own identities. These identities are reproduced and constructed dynamically under relations between Dara- ang people and other power groups that have been contesting to define Dara- ang’s identities. Even Dara- ang themselves, under different social conditions each group face, has defined their own identities variously and dynamically. These fluid identities are strategies of survival in marginalized situations, which Dara- ang people have encountered. Therefore, Dara- ang social spaces and identities are not unique and static, but complicated, diverse and dynamic; they could be negotiated, contested and shifted according to various conditions of power relation.